

Rezumat al Tezei de abilitare

Politica tranziției sau tranziția politicului în Arta veche

Într-un secol novator, tot mai în schimbare, în care viteza cu care se succed toate fenomenele – și cele artistice de ce ar face excepție? – este împinsă la extrem, căutarea reperelor trainice și de necontestat în moștenirea lăsată de cei vechi este probabil un deziderat mai puțin „în pas cu moda”. ...Cu o „modă” în care mulți istorici de artă se apleacă mai ales asupra studierii unei contemporaneități mereu în mișcare, mereu surprinzătoare – și poate, astfel, mult mai atractive. Tocmai de aceea, nevoia de recuperare a valorilor artistice ale trecutului și decriptarea înțelesului artefactelor condamnate la uitare s-a constituit ca un „fir călăuzitor” al întregii mele cariere profesionale. Iar propaganda implicată în arta tuturor timpurilor, fie ele, aceste timpuri, perioade de provizorat sau epoci artistice demult bine definite, este un fapt tot mai evident în Istoria Artei, începând cu Antichitatea. Titlul Tezei de abilitare sugerează, într-o formulare ludică, această interrelație între politic și tranziție, în jurul căreia s-au înfiripat și apoi s-au dezvoltat cercetările mele din ultimii ani.

În această Teză de abilitare, voi prezenta preocupările didactice și principalele direcții de cercetare științifică de după susținerea Tezei de doctorat (în anul 2011) și până în prezent. Organizată în două părți, Teza de abilitare prezintă la început realizările didactice, științifice și artistice, după care urmează proiectele de viitor pentru continuarea carierei universitare, lucrarea încheindu-se cu o listă de Referințe bibliografice.

În ceea ce privește realizările didactice, am urmărit mereu interactivitatea în transmiterea studenților și masteranzilor a unor informații cât mai cuprinzătoare și sistematizate, cât mai diversificate și actualizate. Am realizat astfel Note de curs și Îndrumare de lucrări practice, concepute în corelație permanentă între ele, însoțite de materiale virtuale – DVD-uri cu imagini ilustrative –, acestea din urmă fiind necesare proiecțiilor din cadrul activităților de curs și aplicative, pentru a avea posibilitatea exemplificării cu cât mai multe reproduceri de opere de artă. Menționez materialul Cursului *Arta propagandistică în Imperiul Roman*, predat în cadrul cursului *Imagine și propagandă în Arta veche*, a cărui originalitate constă în analiza fenomenului artistic din perspectiva intruziunii politicului și a religiei în arta folosită

încă de pe atunci (în Antichitate) ca mijloc de propagandă politică, imperială, dar și de propagandă religioasă, a nou-apărutului creștinism. Dintotdeauna arta a fost implicată în mediul social, politic sau religios, încă din Antichitate manipularea conștiințelor fiind făcută în special prin imagine, de către Stat și apoi, la sfârșitul Antichității, în Antichitatea Târzie, de Biserică. Un element de noutate în domeniul cursurilor universitare este și cursul susținut la Masteratul interdisciplinar, intitulat *Epoci de tranziție în Istoria Artei*, care este o incursiune în stilurile, mișcările, curente, direcțiile și tendințele care fac tranziția între două lumi, două epoci, ori se regăsesc, cu aspecte schimbate, de-a lungul mai multor perioade artistice; se caută legătura între ele, cu identificarea acelor elemente comune epocilor pe care le tranzitează, dar mai ales, a trăsăturilor specifice doar respectivei perioade intermediare, care o particularizează, ridicând-o la rang de epocă artistică de sine-stătătoare.

Implicarea în procesul didactic și academic s-a concretizat și în colaborarea la redactarea *Monografiei* Universității, participarea la organizarea unor evenimente și activități studențești: simpozioane și colocvii ale studenților și doctoranzilor, redactarea unor reviste ale acestora. De asemenea, și simpozioanele științifice naționale și internaționale din cadrul centrelor de cercetare (la a căror organizare am colaborat) i-au implicat și pe cursanții diferitelor niveluri de învățământ.

Cercetările științifice s-au îndreptat, așa cum spuneam, înspre Istoria Artei vechi și străvechi, dintr-o profundă nevoie de revalorificare a unui timp și a unor realități tot mai depărtate de transformările continue ale prezentului, precum și din nevoia de aflare a mesajului unor artefacte insuficiente ca număr, dar și insuficient cunoscute publicului larg (dar chiar nici cunoscătorilor, în mare parte – dacă ne referim aici la cele de pe teritoriul României). Preocupările și cercetările care relevă, în analiza fenomenului Puterii, necesitatea propagandei prin imagine, au început o dată cu studiile masterale și doctorale, continuând în anii următori și materializându-se în cărți și studii publicate la edituri importante, naționale sau internaționale, ori în prezentări la manifestări științifice din țară și din străinătate. Pe lângă importanța politicului conjugat cu arta, s-a înfiripat un interes pentru analiza acestui fenomen căutat și surprins, așa cum spuneam și în cazul Cursurilor, la granița dintre două epoci, istorice dar, desigur, mai ales artistice. Adică în acel moment de trecere, instabil și temporar, în care vechiul își dă mâna cu noul, dar există și premise suficiente de solide pentru definitivarea unui ansamblu încheiat, al unei plaje de caracteristici originale și particulare doar aceluia moment, când asistăm așadar, de fiecare dată, la

nașterea unei perioade cu trăsături care nu aparțin nici vechiului, nici noului. Repunerea în discuție și reinterpretarea în actualitate a elementelor din trecut, în Arta universală și în cea românească, au constituit subiectul multor studii și articole publicate și/sau susținute în cadrul unor conferințe din țară sau din străinătate.

Din aceeași dragoste pentru frumusețea Artei vechi, am colaborat la înființarea, în cadrul Facultății de Arte Vizuale și Design, a Centrului de Cercetare a Artei Medievale „Vasile Drăguș”, al cărui director este Doamna Profesor Tereza Sinigalia, director executiv fiind Doamna Profesor Codrina-Laura Ioniță. Am colaborat la organizarea de către Centru a numeroase simpozioane și colocvii internaționale și naționale, cu profesori invitați din țară și de peste hotare. Iar de la apariția, în anul 2014, în cadrul Centrului, a revistei *Anastasis, Research in Medieval Culture and Art*, revistă indexată în importante baze de date internaționale, am făcut parte din colectivul de redacție al acesteia.

În plus, m-am implicat în colaborări cu edituri și publicații din țară și de peste hotare, cu institute de cercetare și, nu în ultimul rând, am participat, cu lucrări de artă vizuală personale, la evenimente și expoziții colective și de grup ale U.A.P., precum și ale altor asociații și instituții organizatoare.

În ultima parte, Teza de abilitare va încerca să schițeze planuri de dezvoltare a activității didactice, a cercetării științifice și a activităților în comunitatea academică.